

Posudek diplomové práce

Jméno studenta: Bc. Eva Hejzlarová

Název: Rovnost žen a mužů v české veřejné správě (na místní úrovni)

Práce se zabývá aktuálním tématem rovnosti žen a mužů, ale v oblasti, které se ještě nikdo systematicky nezabýval, tedy ve veřejné správě. Celkově je práce velmi dobře strukturovaná. Celá práce má víceméně podobu jisté „pyramidy“: od obecných konceptů, přes analýzu postavení mužů a žen na trhu práce v České republice, analýzu postavení mužů a žen ve veřejné správě v České republice až po konkrétní případovou studii krajského úřadu. To činí práci velmi přehlednou a dobře čitelnou.

Po úvodním vymezení výzkumných otázek následuje stručný přehled dvou zastřešujících teoretických východisek. Teprve poté v samostatné kapitole následuje vymezení konceptu rovnosti, včetně vlastního vymezení autorky. Výhodou této struktury je, že nedochází ke směšování teoretických (hodnotově neutrálních) konceptů, které se snaží nějakým způsobem vysvětlit pozorované odlišnosti rolí mužů a žen ve společnosti s normativními koncepty, které tyto odlišnosti nějakým způsobem hodnotí a snaží se stanovit, jaké by být měly. Jak sama autorka v úvodu uvádí, rovnost mužů a žen je velice kontroverzní a velmi často ideologizované téma. Proto je odlišování empirických poznatků a jejich hodnocení velmi důležité.

Kladem práce je i zvolená metodologie, která obsahuje vlastní případovou studii, sekundární analýzu kvantitativních dat, rozhovory s experty a analýzu aktérů. Autorka se tímto způsobem vhodně vyrovnává s „datovým deficitem“ (jak to sama nazývá) v této oblasti. Je zřejmé, a autorka to explicitně uvádí (str. 17), že závěry z případové studie lze obtížně generalizovat. Přesto je tato část, stejně jako citáty z rozhovorů, velmi ilustrativní a vhodně doplňuje analýzu agregovaných statistických dat.

Analytické části se opírají o aktuální empirická data. Velmi kladně hodnotím fakt, že se autorka postavila proti často tradovanému tvrzení o diskriminaci žen na trhu práce, a to na základě „argumentu“ o jejich odlišných příjmech. Ve skutečnosti nelze na základě dat ČSÚ takovou diskriminaci prokázat: „Podobná srovnání a koneckonců i sám údaj o průměrném rozdílu v platech žen a mužů mohou být ale bez znalosti kontextu ploché, v horším případě zavádějící.“ (str. 29). To svědčí o jisté vytrvalosti autorky a její snaze odlišovat normativní a empirickou stránku problému.

Celkově je práce velmi dobře a poctivě zpracovaná. Je patrné, že autorka se tématem zabývala dlouhodobě a intenzivně. Spíše než výhrady si tedy dovoluji pár námětů pro další pokračování v práci. Za prvé se domnívám, že by bylo dobré vrátit se znovu k teoretickým východiskům práce a pokusit se vytvořit hypotetický kauzální model vzniku nerovností mužů a žen na trhu práce. Teprve tehdy pokud identifikujeme mechanismus, jehož prostřednictvím k nerovnostem dochází, jsme schopni tyto nerovnosti efektivně zmírňovat, když již ne zcela odstranit. Za druhé se domnívám, že do budoucna by bylo velmi užitečné jít ještě více do hloubky tématu a pokusit se odhalit i další dimenze problému, spojené zejména s rozdělením rolí v rodině a výchovou dětí. Osobně se domnívám, že právě zde (spíše než v samotné veřejné správě) leží hlavní zdroj nerovností. Ostatně autorka na to sama narazila, když pojednávala např. o práci na částečný úvazek.

Z konkrétních připomínek bych zmínil snad jen to, že by bylo vhodné více vysvětlit způsob „značkování“ respondentů, tedy vysvětlit to, co která značka znamená (str. 17). Bylo by také dobré vysvětlit jaký je rozdíl mezi „aktéry“ a „experty“. Ačkoli se jedná o anonymní

respondenty a autorka se snaží jejich anonymitu zachovat, čtenář by jistě uvítal více informací o jaké respondenty vlastně šlo a jak byli vybíráni.

Výše uvedené připomínky a náměty nic nemění na celkově výborném dojmu z práce. Pevně doufám, že studentka bude téma dále rozpracovávat, například v podobě doktorského studia veřejné politiky.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji jako práci výbornou.

Doporučuji také její vybrané části publikovat v odborných časopisech a navrhnout práci na pochvalu pana děkana za vynikající diplomovou práci

Otázky k obhajobě:

1. K jakému teoretickému konceptu zmíněném v kapitole 2 se přikláníte? Proč?
2. Zavádění opatření ve prospěch rovných příležitostí často vede při implementaci k jisté formalizaci (např. k redukci na „vykazování“ na úkor skutečného prosazování politiky). V čem podle Vás leží příčiny této formalizace? Dá se jí nějakým způsobem zabránit? Jak?
3. Jaké opatření by podle Vás nejvíce přispělo ke snížení nerovnosti mezi muži a ženami ve veřejném sektoru? Proč?

PhDr. Arnošt Veselý, PhD.

1. června 2007